

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Karola K.
przeciwko małoletniej Monice K. reprezentowanej
przez przedstawicielkę ustawową Katarzynę Z.
o obniżenie alimentów,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 stycznia 2012 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy w B.
postanowieniem z dnia 6 października 2011 r.,

"Czy możliwa jest zmiana wysokości renty alimentacyjnej wynikającej z orzeczenia sądowego w drodze umowy zawartej między zobowiązanym a uprawnionym, a jeśli tak to czy w toku późniejszego rozpoznania sprawy o zmianę wysokości obowiązku alimentacyjnego sąd obowiązany jest badać czy w chwili zawarcia takiej umowy istniały przesłanki z art. 138 k.r.i.o.?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2002 r., orzekającym rozwód małżeństwa Karola K. i Katarzyny K. - obecnie Z., Sąd Okręgowy w B. zasądził od Karola K. na rzecz małoletniej córki Moniki K. alimenty w kwocie po 1000 zł miesięcznie. W dniu 22 października 2004 r. byli małżonkowie zawarli porozumienie, mocą którego ze względu na trudną sytuację finansową zobowiązanego obniżyli wysokość zasądzonych od niego alimentów do kwoty 500 zł miesięcznie. Wcześniejsze powództwo Karola K. o obniżenie alimentów na rzecz małoletniej córki zostało oddalone wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2004 r. W 2010 r. Katarzyna Z. wystąpiła do komornika z wnioskiem o egzekucję zaległych alimentów za okres od października 2004 r. w kwocie wynikającej z wyroku rozwodowego. W trakcie tego postępowania, w dniu 12 stycznia 2010 r., dłużnik zapłacił do rąk byłej żony zaległą należność w kwocie 36.000 zł.

W obecnej sprawie powód Karol K. domagał się obniżenia alimentów zasądzonych wyrokiem rozwodowym, uzasadniając żądanie pogorszeniem jego sytuacji finansowej w związku ze zmianą sytuacji życiowej. Sąd Rejonowy w B. oddalił powództwo jako bezzasadne uznając, że powód nie wykorzystuje należycie swoich możliwości zarobkowych, które są dostateczne, by mógł łożyć alimenty w zasądzonej kwocie.

W apelacji powód zarzucił naruszenie art. 138 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że nie nastąpiła taka zmiana jego sytuacji życiowej i finansowej, która uzasadnia obniżenie zasądzonych od niego wyrokiem sądowym alimentów, błąd w ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego w następstwie pominięcia faktów dotyczących jego obecnej sytuacji, oraz naruszenie art. 233 k.p.c. przez przyjęcie większych niż faktyczne możliwości zarobkowych powoda i pominięcie możliwości zarobkowych matki dziecka.

Przy rozpoznawaniu apelacji Sąd Okręgowy powziął wątpliwości odnośnie do możliwości obniżenia wysokości alimentów wynikających z orzeczenia sądowego w drodze umowy między uprawnionym i zobowiązanym, oraz znaczenia

takiej umowy przy rozpoznawaniu późniejszej sprawy o obniżenie alimentów zasądzonych wyrokiem sądowym, formułując w związku z nimi przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienia prawne. Potrzebę udzielenia na nie odpowiedzi uzasadniał brakiem jednolitości poglądów prezentowanych w doktrynie i judykaturze w kwestiach, których dotyczą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie ze stanowiskiem utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego i akceptowanym przez doktrynę, przedmiotem zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. może być jedynie taka poważna wątpliwość prawna, której wyjaśnienie w formie uchwały jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (m.in. postanowienia z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/96, OSNC 1997, nr 1, poz. 9, z dnia 6 marca 1998 r., III CZP 73/97, Lex nr 50797, z dnia 7 czerwca 2001, III CZP 33/01 Lex nr 52571, z dnia 30 maja 2003 r., III CZP 30/03, Lex nr 109 444, uchwała z dnia 23 września 2004 r., III CZP 48/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 153).

W rozpoznawanej sprawie taki związek między przedstawionym zagadnieniem prawnym a podjęciem decyzji co do rozpoznania środka odwoławczego nie występuje.

Kwestia zawarcia przez strony pozasądowej umowy obniżającej wysokość zasądzonych od powoda wyrokiem rozwodowym alimentów, wokół której koncentrują się sformułowane przez Sąd Okręgowy zagadnienia prawne, pozostaje poza twierdzeniami faktycznymi uzasadniającymi żądanie pozwu i jego prawnym uzasadnieniem. Z faktu jej zawarcia zarówno strony, jak Sąd Rejonowy w motywach swojego wyroku nie wyprowadzają żadnych skutków prawnych dla oceny zasadności powództwa. Nie dotyczą jej również zarzuty apelacji powoda, konsekwentnie wywodzącego żądanie obniżenia alimentów zasądzonych wyrokiem sądowym z treści art. 138 kro i stanowiącego przesłankę jego zastosowania pogorszenia własnej sytuacji życiowej i finansowej.

W tej sytuacji rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia prawnego, pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia o zasadności wniesionej przez powoda apelacji.

Z tych względów, na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. w zw. z art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r., o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) orzeczono, jak w postanowieniu.